

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
GENDER CENTAR FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI STRATEŠKOG PLANA ZA PREVENCIJU
NASILJA U OBITELJI ZA FEDERACIJU BOSNE I HERCEGOVINE –
2009 - 2010**

za razdoblje 01.01.-30.06.2009.godine

Sarajevo, srpanj 2009. godine

1. Uvodne napomene

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na svojoj 77. sjednici održanoj 13.11.2008. godine usvojila **Strateški plan za prevenciju nasilja u obitelji za Federaciju Bosne i Hercegovine – 2009-2010 godine** („Službene novine Federacije BiH”, br. 77/08), u daljnjem tekstu: Strateški plan.

Ovim su strateškim dokumentom utvrđene aktivnosti mjerodavnih subjekata s područja Federacije Bosne i Hercegovine što ih je potrebno realizirati u 2009. i 2010. godini¹. Realizacija planiranih aktivnosti ima za cilj stvaranje uvjeta za multidisciplinarni pristup rješavanju problema nasilja u obitelji. Točkom 9. ovoga strateškog plana utvrđena je obveza Gender Centra Federacije Bosne i Hercegovine da koordinira rad na provođenju ovoga strateškog plana, i svakih šest mjeseci podnosi izvješće Vladi Federacije Bosne i Hercegovine o provedbi aktivnosti sadržanih u Strateškom planu.

Glede toga Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine je početkom 2009. godine zatražio od svih subjekata da pristupe realizaciji svojih aktivnosti utvrđenih u Strateškom planu i da osiguraju potrebna sredstva za njihovu realizaciju. Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine je također sudjelovao u izradi projekta UNFPA (United Nations Population Fund) kojim će se osigurati donatorska sredstva za realizaciju izrade multidisciplinarnog pristupa rješavanju problema nasilja na lokalnoj razini. Prema saznanjima Gender Centra Federacije Bosne i Hercegovine ova će sredstva biti operativna u rujnu mjesecu ove godine.

U pripremi ovoga izvješća zatraženi su podaci od svih nositelja aktivnosti na federalnoj razini o stupnju realizacije pojedinih aktivnosti i eventualnim problemima što su se pojavili tijekom provođenja dijelova Strateškog plana.

Osnovni problem u provedbi Strateškog plana je nedostatak proračunskih sredstava potrebnih za provođenje pojedinih aktivnosti, a naročito za izradu programa obuke profesionalaca koji se bave problemima nasilja, odnosno koji rade sa žrtvama nasilja i nasilnim osobama. I pored nedostatnih sredstava evidentni su naponi svih subjekata na realizaciji utvrđenih aktivnosti.

---

¹ Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila je Strategiju za prevenciju i borbu protiv nasilja u obitelji za razdoblje 2009-2011. godina („Službeni glasnik BiH”, br. 50/09) koja sadrži sve aktivnosti iz Strateškog plana za prevenciju nasilja u obitelji za Federaciju BiH – 2009-2010.

2. Realizirane aktivnosti

2.1. Zakonodavna aktivnost

Sukladno rokovima utvrđenim Strateškim planom, u izvještajnom su razdoblju pokrenute aktivnosti na izmjenama i dopunama Kaznenoga zakona Federacije Bosne i Hercegovine, kao i Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o zdravstvenom osiguranju čiji je cilj bolja zaštita žrtve nasilja. Tako su Zakonom o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine”, br. 70/08) zdravstvenim osiguranjem obuhvaćena sva djeca od početka pa do kraja školovanja, a Nacrtom zakona o zdravstvenoj zaštiti, što se trenutačno nalazi u parlamentarnoj proceduri, predviđa se osiguranje zdravstvene zaštite svim žrtvama nasilja u zajednici. U tijeku je i rad na izmjenama Zakona o zdravstvenom osiguranju kojim će se predvidjeti ostvarivanje zdravstvene zaštite svim žrtvama nasilja u zajednici.

U okviru Centra za edukaciju sudaca i tužitelja Federacije Bosne i Hercegovine do kraja 2009. godine bit će održan seminar za suce i tužitelje Federacije Bosne i Hercegovine o temi „Kaznena djela protiv braka, obitelji i omladine” gdje će se posebice obraditi pitanje žurnosti u procesuiranju i donošenju odluka zbog kaznenoga djela nasilja u obitelji i prioriteta u radu mjerodavnih sudova, a i osigurati tretiranje pravomoćno osuđenih osoba, u svezi s kaznenim djelima nasilja u obitelji i drugim sličnim kaznenim djelima, na način da ove okolnosti za iste osobe uvijek predstavljaju otežavajuće okolnosti u svim vrstama postupaka (kazneni, prekršajni i stegovni postupak).

Federalni zavod za zapošljavanje je u okviru programa rada za 2009. godinu planirao realizaciju programa „Sufinanciranje upošljavanja osoba s invaliditetom i drugih teže upošljivih skupina neuposlenih osoba” u kojem su ciljna skupina osobe s invaliditetom i **žene žrtve nasilja** prijavljene na evidenciju neuposlenih. Glede toga, planirano je sufinanciranje 120 osoba iz ciljne skupine, u trajanju od 12 mjeseci u iznosu od po 700,00 KM mjesečno. Za realizaciju ovoga programa planiran je iznos od 1.008.000,00 KM. Također je, u svezi s ovom aktivnošću, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike – Sektor za socijalnu zaštitu i zaštitu obitelji i djece uputilo odgovarajući akt Sektoru za rad i upošljavanje tog ministarstva radi njezine realizacije.

U okviru aktivnosti na osiguravanju normativnih pretpostavki za bolju i učinkovitiju zaštitu žrtve nasilja u obitelji Strateškim planom su predviđene određene aktivnosti u svezi s izmjenama i dopunama zakona o socijalnoj skrbi na federalnoj i kantonalnoj razini u smislu da se žrtve nasilja definiraju kao kategorija korisnika prava socijalne skrbi. Glede toga, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike ističe da je u tijeku reforma socijalnog sektora i da će se u okviru izrade novih propisa voditi računa o smjernicama i preporukama koje je ratificirala Bosna i Hercegovina.

2.2. Izrada programa obuke profesionalaca (nastavnog osoblja, zdravstvenih djelatnika, policije, centara za socijalni rad, nositelja pravosudnih dužnosti)

Ovim je strateškim planom predviđeno da se u prvih šest mjeseci provedbe Plana pokrenu aktivnosti na izradi određenih programa obuke za osobe koje rade sa žrtvama nasilja, odnosno s nasilnim osobama, i da se započne s programom obuke. Strateškim planom je također planirano da se u okviru Proračuna Federacije BiH izdvoje sredstva za izradu posebnih programa, a da sredstva za obuke osiguraju institucije gdje profesionalci rade, odnosno iz

donatorskih sredstava. Iako su u okviru svih mjerodavnih federalnih ministarstava bila planirana sredstva za izradu programa pri usvajanju konačnog teksta Proračuna, u većini ministarstava ta su sredstva raspoređena za neke druge namjene (izuzev Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke). Bez obzira na uočene probleme i nedostatak finansijskih sredstava, i u ovom dijelu provedbe Strateškog plana postignuti su određeni rezultati:

a) Aktivnosti federalnih ministarstava

- Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke je pokrenulo postupak uspostavljanja radne skupine (sastavljene od predstavnika svih deset kantonalnih ministarstava obrazovanja i pedagoških zavoda), koja treba izraditi programe obuke za nastavno osoblje;

- Federalno ministarstvo zdravstva pokrenulo je aktivnosti na osiguravanju sredstava za izradu programa obuke za zdravstvene djelatnike, tako da su ta sredstva osigurana i pristupljeno je pripremi programa obuke zdravstvenih djelatnika²;

- Federalno ministarstvo unutarnjih poslova izradilo je Akcijski program za implementaciju svojih zadaća utvrđenih Strateškim planom koji uključuju i izradu određenih programa obuka policijskih službenika. U tijeku su pripreme za izradu programa obuke i izvođenje te obuke za policijsko osoblje u svim kantonima koji rade na pitanjima nasilja u obitelji. Pored toga, ovo ministarstvo je dostavilo svim kantonalnim ministarstvima unutarnjih poslova publikaciju pod nazivom „Policija i nasilje u obitelji u Bosni i Hercegovini” kao i niz drugih promotivnih materijala čiji je cilj preventivno djelovanje u suzbijanju pojava nasilja u obitelji. Održan je i sastanak s predstavnicima Švicarske agencije za razvitak i suradnju na kojem je izražena spremnost za financiranje aktivnosti predviđenih Strateškim planom iz oblasti sigurnosti a u svezi s tiskanjem promotivnih materijala;

- Agencija za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine u suradnji s Federalnim ministarstvom pravde i Gender Centrom Federacije Bosne i Hercegovine izradila je projekt obuke državnih službenika iz oblasti pravosuđa, obrazovanja, zdravstva, sigurnosti, socijalne politike i obratila se Uredu koordinatora za reformu javne uprave za financiranje projekta. Na sastanku Upravnog odbora prihvaćen je prijedlog projekta te je dogovoreno da obuku o problemu nasilja u obitelji, osim državnih službenika iz federalnih i kantonalnih ministarstava, prođu i službenici s državne razine i iz Brčko Distrikta čime bi obuku prošlo oko 130 osoba. Trenutačno se čeka odobrenje financiranja ovoga projektnog prijedloga;

- Iako je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike izradilo Akcijski program koji obuhvata sadržaj i sredstva za izradu programa obuke uposlenih u centrima za socijalni rad koji rade sa žrtvama nasilja i nasilnim osobama, zbog nedostatka sredstava nisu pokrenute aktivnosti na realizaciji toga programa.

b) Aktivnosti drugih federalnih organa

Centar za edukaciju sudaca i tužitelja Federacije Bosne i Hercegovine je također posvetio pozornost problematici nasilja kroz svoj Modul 1.-„Nositelji pravosudne dužnosti i društvo” u sklopu projekta „Početne obuke” za osobe koje u narednom razdoblju namjeravaju biti nositelji tužiteljske ili sudačke dužnosti. Ova obuka predstavlja obvezatnu obuku za stručne suradnike, stručne savjetnike i pripravnike u sudovima i tužiteljstvima svih razina u Federaciji Bosne i Hercegovine.

---

² Dio sredstava za izradu ovoga programa osigurala je Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine.

c) Aktivnosti nevladinog sektora u oblasti edukacije

Što se tiče sudjelovanja nevladinih organizacija i njihovog rada na provedbi i realizaciji Strateškog plana, Gender Centru Federacije Bosne i Hercegovine svoja izvješća dostavile su: nevladine organizacije „Žene ženama” Sarajevo, „Caritas” Mostar, „Medica” Zenica, „Fondacija lokalne demokratije” Sarajevo, „Vive Žene” Tuzla, „Žena BiH” Mostar i „Žene sa Une” Bihać. Iz dostavljenih izvješća vidljivo je da su nevladine organizacije u prvih šest mjeseci ove godine realizirale niz aktivnosti čiji cilj je bio pružanje pravodobne i odgovarajuće stručne pomoći žrtvama nasilja, nasilnim osobama, kao i niz aktivnosti na uspostavi što čvršćih vidova suradnje s lokalnim i kantonalnim organima vlasti u smislu osiguranja finansijskih sredstava. Također su ove nevladine organizacije pokretale i niz istraživanja čiji je cilj utvrđivanje uzroka nasilja i skretanje pozornosti na postojanje ovoga problema, a posebice među učenicima/ama i studentima/cama (npr. nevladine organizacije „Žene ženama” Sarajevo i „Medica” Zenica). Nvladine organizacije su također provele niz aktivnosti čiji je cilj bio edukacija. Tako je:

a) Nvladina organizacija „Vive Žene” Tuzla:

- održala seminar za zdravstvene djelatnike (liječnike, medicinske tehničare i uposlenike Centra za mentalno zdravlje Tuzla);
- održala seminar za socijalne djelatnike s područja Tuzlanskog kantona;
- održala seminar za uposlenike svih policijskih uprava i postaja s područja Tuzlanskog kantona;

b) Nvladina organizacija „Medica” Zenica:

- održala dvomjesečnu edukaciju nastavnog osoblja Osnovne specijalne škole u Zenici vezane uz pitanja prevencije nasilja nad djecom i nasilja u partnerskim odnosima, posljedice nasilja u obitelji, te posljedice i prevenciju traume;
- izdala publikaciju pod naslovom „Drugi pogled na vrh ledenog brijega” u kojoj su tiskani rezultati provedenog istraživanja o spolno temeljenom nasilju i nasilju nad djecom, koje je provedeno na uzorku od 600 žena i djevojaka anketiranih na području općine Zenica i 100 žena i djevojaka na području općine Modriča;
- izdala publikaciju pod naslovom „Prekogračna suradnja u sprječavanju nasilja nad ženama i djecom” rađenu u okviru regionalne suradnje te nevladine organizacije s Autonomnim ženskim centrom Beograd i Centrom za žene rata ROSA Zagreb;

c) Nvladina organizacija „Prihvatilište za žene i djecu u nevolji „MIRJAM” i Obiteljsko savjetovalište u okviru „Caritasa” Mostar:

- organizirala četiri radionice s ciljem edukacije mladih, radionicu za roditelje i osoblje dječijeg vrtića na temu nenasilnog rješavanja sukoba i razvijanja nenasilnog ponašanja;
- organizirala u suradnji s Rehabilitacijskim centrom za osobe s posebnim potrebama „Sveta obitelj” seminar za djelatnike koji rade s djecom i odraslima koji rade s djecom s posebnim potrebama;
- organizirala predavanje na temu nasilja u obitelji na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru koje je bilo otvoreno za javnost i namijenjeno poglavito studentskoj populaciji;
- održala predavanje u Elektrotehničkoj školi u Mostaru na temu vršnjačkog nasilja;

d) Nvladina organizacija „Fondacija lokalne demokratije” Sarajevo:

- realizacijom projekta „Jačanje kapaciteta profesionalaca za primjenu Državne strategije za zaštitu djece od nasilja, zlostavljanja i uznemiravanja” omogućeno profesionalcima u oblasti obrazovanja da usvoje vještine prijeko potrebne za rad na problemu nasilja nad djecom. Ovaj je projekt takvu mogućnost pružio i uposlenicima u centrima za socijalni rad i policijskom osoblju;

e) Nevladina organizacija „Žena BiH” Mostar:

- izdala priručnik za profesionalce pod nazivom „Kako prepoznati nasilje nad djecom i pomoći djetetu žrtvi nasilja”. Ovaj je priručnik poglavito namijenjen osoblju uposlenom u obrazovnim i zdravstvenim ustanovama;

f) Nevladina organizacija „Žene sa Une” Bihać:

- realizirala projekat „Borba protiv trafikinga i nasilja nad djevojčicama i majkama” ;
- održala radionicu na osnaživanju žena u političkom životu u općinama Bihać i Bosanski Petrovac;
- aktivno sudjeluje u projektu UNDP-a pod nazivom „Susjedima u budućnost – tranzicijska pravda”;
- razvijaju različite vidove volonterizma među ženama i djevojkama u suradnji sa OESS-om.

Značajno je istaknuti da su za sve prethodne aktivnosti nevladine organizacije osigurale sredstva putem određenih međunarodnih donatora.

2.3. Razvijanje jedinstvenog multidisciplinarnog modela postupanja u prevenciji i zaštiti od nasilja u obitelji i međusobna suradnja svih subjekata u prevenciji nasilja u obitelji i u procesu zaštite žrtve nasilja

Inicijatori za realizaciju ovoga dijela Strateškog plana su u prethodnih šest mjeseci bile nevladine organizacije što djeluju na području Federacije Bosne i Hercegovine i u okviru svoga mandata se bave pitanjima nasilja u obitelji. Realizacija aktivnosti što su predviđene u okviru ovoga dijela Strateškog plana ima za cilj da se u svim lokalnim zajednicama uspostavi multidisciplinarni pristup radu čiji je cilj preventivno djelovanje na suzbijanju svih vidova nasilja u obitelji, pružanja odgovarajuće stručne pomoći žrtvama nasilja u obitelji i nasilnim osobama. Analiza situacije u pojedinim kantonima i općinama ukazuje da se primjenjuju različiti modeli djelovanja pojedinih subjekata. Tako je u jednom broju kantona potpisan Protokol o međusobnoj suradnji institucija iz oblasti zdravstva, obrazovanja, sigurnosti, socijalne skrbi i pravosuđa u pružanju stručne pomoći žrtvama nasilja u obitelji (npr. Kanton Sarajevo, Hercegovačko-neretvanski kanton), dok se ta aktivnost odvija još u nekim kantonima kao što je Tuzlanski kanton, Zeničko-dobojski kanton i Unsko-sanski kanton. Značajno je istaknuti da je jedan broj lokalnih zajednica spreman podržati rad nevladinih organizacija u njihovim aktivnostima na sprječavanju nasilja u obitelji, kao npr. Općina Zenica s kojom Udruženje građana „Medica” Zenica ima potpisan Protokol o međusobnoj suradnji.

U okviru aktivnosti na uspostavi jedinstvenog multidisciplinarnog pristupa naročita se pozornost posvećuje osiguranju finansijskih sredstava od domaćih organa vlasti za potrebe odgovarajuće zaštite žrtava nasilja u obitelji. Napominje se da je u postupku i donošenje novog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji (Nacrt prihvaćen u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine) koji predviđa da se podzakonskim aktima utvrde izvori financiranja i zaštita žrtava nasilja u obitelji.

U okviru ovih aktivnosti potrebno je istaknuti aktiviranje „Sigurne ženske mreže” koja ima za cilj da koordinira aktivnosti nevladinih organizacija na području čitave Bosne i Hercegovine u suzbijanju pojava nasilja u obitelji. U tom smislu „Fondacija lokalne demokracije” Sarajevo i Udruženje „Žene ženama” Sarajevo održale su sastanke u općinama Milići i Tuzla.

Kad je riječ o organiziranju okruglih stolova radi prezentiranja rezultata dobrih praksi suradnje svih subjekata u procesu prevencije i zaštite od nasilja u obitelji, za koju aktivnost je Strateškim planom određen veći broj nositelja, a realizacija aktivnosti utvrđena kontinuirano, koristimo priliku da istaknemo kako je u razdoblju obuhvaćenom ovim izvješćem organiziran veći broj

okruglih stolova, među kojima je već spomenuti Okrugli sto o temi "Duševne bolesti u obitelji" što ga je organizirala nevladina organizacija "Caritas" Mostar pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva, rada i socijalne politike Hercegovačko-neretvanskog kantona, zatim okrugli sto o temi "Prevenција nasilja u obitelji na području Tuzlanskog kantona" u organizaciji Udruženja građana "Vive Žene" Tuzla, te javna tribina o temi "Nasilje u obitelji kao uzrok trgovine ljudima" u organizaciji Udruženja "Žena BiH" Mostar. Također je urađeno „Istraživanje o zdravstveno rizičnom ponašanju djece u ustanovama kolektivnog smještaja, SOS obiteljima i đlačkim domovima djece bez roditeljskog staranja" u kojem su surađivali Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, UNICEF i „SOS Kinderdorf", Dječje selo mira, te socijalno-pedagoška zajednica i dječji domovi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

2.4. Aktivnosti na promociji nenasilnog ponašanja i aktivnosti na izradi jedinstvene baze podataka o žrtvama nasilja u obitelji i nasilnim osobama

U izvještajnom razdoblju veliki broj subjekata poduzeo je niz različitih aktivnosti (promocija određenih materijala, spotova, distribucija edukativnog promotivnog materijala, održane televizijske i radioemisije, izdavanje brošura, održavanje radionica s profesionalcima, s djecom, roditeljima, i dr.) čiji je cilj bio promocija nenasilnog ponašanja. Potrebno je posebice istaknuti uspostavu jedinstvenog SOS telefona (broj 1265) za područje Federacije Bosne i Hercegovine putem kojeg žrtve nasilja mogu dobiti odgovarajuću pomoć. U okviru promocije ovoga SOS telefona, Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine je izradio i dostavio svim radio i TV postajama na području Federacije Bosne i Hercegovine spotove koji sadrže osnovne obavijesti o dobivanju potrebne pomoći za žrtve nasilja. Važno je istaknuti da su sredstva informiranja prihvatila besplatno objavljivati ove spotove i tako dati svoj doprinos u borbi protiv nasilničkog ponašanja. U prvih šest mjeseci pomoć putem ovoga telefona zatražila je 801 osoba.

U cilju pripreme za izradu jedinstvene baze podataka o žrtvama nasilja u obitelji i nasilnim osobama, Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine je obavio određene pripreme odnosno konzultacije s Federalnim zavodom za statistiku i drugim relevantnim subjektima na području Federacije Bosne i Hercegovine, i na temelju njih pripremio projekt pod nazivom „Potpora uspostavi jedinstvene baze podataka o počiniteljima nasilja u obitelji i o žrtvama nasilja u obitelji" kojim je aplicirano UN Trust Fundu. Na ovaj globalni projektni poziv UN Trust Fundu je aplicirano sa 1643 projektna prijedloga. Međutim, obaviješteni smo da projektni prijedlog „Potpore uspostavi jedinstvene baze podataka o počiniteljima nasilja u obitelji i o žrtvama nasilja u obitelji" nije ušao u uži izbor projekata koji će biti financirani. Stoga će Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine pokušati na drugi način osigurati sredstva za provođenje ovoga projekta.

2.5. Ostale aktivnosti

Iz dostavljenih izvješća o realizaciji pojedinih aktivnosti utvrđenih Strateškim planom uočeno je da su sve nevladine organizacije (šest nevladinih organizacija) što u svom sastavu imaju i sigurne kuće, uložile i dodatne napore u traženju i osiguranju sredstava od međunarodnih donatora za pravodobno pružanje pomoći žrtvama nasilja u obitelji. Također se napominje da su u okviru Proračuna Federalnoga ministarstva rada i socijalne politike za 2009. godinu predložena sredstva u iznosu od 200.000,00 KM za provedbu Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji. U 2008. godini je isti iznos sredstava dostavljen nevladinim organizacijama što u svome sastavu imaju sigurne kuće (raspoređen prema programima tih nevladinih organizacija) s ciljem poboljšanja položaja žrtava nasilja u obitelji smještenim u sigurnim kućama. Gender Centar Federacije Bosne i Hercegovine je takvu inicijativu uputio Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i ove godine, ali ta sredstva još nisu raspoređena.

Nevladina organizacija „Medica” Zenica aktivno sudjeluje u projektu „Rodno odgovorni proračun za sigurna skloništa u Bosni i Hercegovini” skupa sa još devet nevladinih organizacija, a koji za cilj ima osigurati sustavno financiranje sigurnih kuća u cijeloj Bosni i Hercegovini sredstvima iz javnih proračuna na svim razinama u Bosni i Hercegovini. Ova će nevladina organizacija u drugoj polovini 2009. godine implementirati projekt „Uloga muškaraca u prevenciji nasilja nad ženama i djecom”, koji je odobren od UNIFEM-a.

Udruženje „Fondacija lokalne demokracije” Sarajevo je implementiralo projekte „Pomoć ženama žrtvama nasilja u obitelji i trgovine ljudima” čiji je donator UNHCR, i projekt „Jačanje kapaciteta profesionalaca za primjenu državne strategije za zaštitu djece od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja” čiji je donator Europska unija, te projekt „Implementacija programa rada Koordinacijskoga tijela u prevenciji, zaštiti i borbi protiv nasilja u obitelji u Kantonu Sarajevo”, a od ranije se implementiraju i projekti „Snaga je u tebi” (od 2000. godine) i „Ti to možeš” (od 2002. godine).

Zahvaljujući preporukama-molbama zavodima za upošljavanje Hercegovačko-neretvanskog i Zapadnohercegovačkog kantona koje je uputila nevladina organizacija „Žena BiH” Mostar, privremeno je uposlen jedan broj osoba žrtava nasilja koje su bile korisnice sigurne kuće.

Radi ekonomskog osnaživanja žena, nevladina organizacija „Prihvatište za žene i djecu u nevolji, „MIRJAM” i Obiteljsko savjetovalište u okviru „Caritasa” Mostar je provela projekt razvitka pčelarstva za sedam neuposlenih žena, od kojih su odabrane četiri žene samohrane majke i tri žene čiji su muževi oboljeli od PTSP-a, sa ukupno dvadeset i petoro djece. Također, u svezi s ekonomskim osnaživanjem žena i djevojaka s područja općine Zenica, Udruženje građana „Medica” Zenica ima potpisan Protokol o suradnji s Javnom ustanovom „Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona – Biro rada Zenica”, a ova nevladina organizacija također implementira projekt „Ekonomsko osnaživanje i psihosocijalna edukacija” za žene i djevojke u zeničkim mjesnim zajednicama Arnauti i Briznik. „Medica” Zenica je potpisala i Protokol o suradnji na unapređivanju učinkovitije ekonomske i psihosocijalne potpore ženama i djevojkama na području općine Zenica.

U cilju senzibilizacije i edukacije javnosti o problemu nasilja u obitelji kroz medije, Poduzeće za filmsku djelatnost, proizvodnju i distribuciju „Mebius film” realizirat će dokumentarnu seriju pod nazivom „JAVNA ISTRAGA”. Osnovni cilj ove dokumentarne serije je upoznavanje šire javnosti s problemom nasilja u obitelji uključujući i preventivno djelovanje na suzbijanju svih oblika nasilja, kao i pružanje potrebnih informacija žrtvama nasilja u obitelji.